

2. godina				
NAZIV KOLEGIJA: Analize trauma u arheološkim populacijama iz Hrvatske				
OPĆE OBAVIJESTI:				
ODJEL	Odjel za arheologiju – Sveučilište u Zadru			
STUDIJ	Poslijediplomski znanstveni studij “Arheologija istočnog Jadrana”			
USMJERENJE	Srednjovjekovna arheologija	Godina studija		
NASTAVNIK	Prof. dr. sc. Mario Šlaus			2.
USTANOVA	Odjel za arheologiju HAZU, Zagreb			Semestar
STATUS KOLEGIJA		Izborni	Izborni za druge studij. grupe	III.
OPIS KOLEGIJA:				
<p>Traumatske ozljede spadaju u najdramatičnije promjene koje se mogu uočiti u paleopatološkim analizama ljudskog osteološkog materijala s arheoloških nalazišta. Analiza ovih ozljeda donosi informacije o važnim, ponekad i presudnim, događajima u životu jedne osobe, ali i informacije o učestalosti i distribuciji nasilja unutar jedne zajednice što je važan preduvjet za razumijevanje načina života određene populacije te praćenje učestalosti i distribucije nesreća i namjernog nasilja u različitim ekološkim, kulturnim ili socijalnim sustavima. Studenti koji pohađaju kolegij biti će upoznati s metodama koje se danas koriste za razlikovanje između postmortalnih oštećenja, perimortalnih rana i antemortalnih fraktura, te metodama koje se koriste za prepoznavanje hotimičnih od nehotimičnih trauma.</p>				
CILJEVI KOLEGIJA:				
<p>Cilj kolegija je upoznati studente s metodama koje se koriste za razlikovanje između postmortalnih, perimortalnih i antemortalnih oštećenja te metodama koje se koriste za razlikovanje hotimičnih od nehotimičnih trauma. Naglasak kolegija biti će na prepoznavanju traumatskih promjena u arheološkim populacija iz Hrvatske. Stoga će studentima biti prikazana slučajevi hotimično nanesenih trauma s nalazišta Udbina, Velim i Radašinovci. Na ovim nalazištima zabilježene su traume nanesene tupotvrdim i oštrobriđnim predmetima. Studenti će također naučiti prepoznavati nehotimične traume. Populacijske analize učestalosti i distribucije ovih promjena u arheoloških populacijama iz Hrvatske pokazati će studentima na koji su način traume korelirane s ekološkim i kulturnim sustavima, demografijom i medicinskom tehnologijom.</p>				
VODIČ:		Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			2	
TJEDANA PO SEMESTRU:			15	
Sati tjedno:	predavanja		1	
	seminari			
	vježbe			
	mentorski rad			
Ukupno sati:	predavanja		15	
	seminari			
	vježbe			
	mentorski rad			
Ukupan broj dana terenske nastave:				
NASTAVNE METODE:				
predavanja				
NASTAVNA POMAGALA:				
udžbenici	bilješke .pp	članci	knjige	internet
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:				
Odslušan ispit				
NAČIN POLAGANJA ISPITA:				
ispit se ne polaže				
LITERATURA:				
Obvezna:				

- M. ŠLAUS, *The Bioarchaeology of Continental Croatia. An Analysis of Human Skeletal Remains from the Prehistoric to Post-medieval Periods*. [BAR International Series 1021] Oxford 2002.
- M. ŠLAUS, (1994). Osteological evidence for perimortem trauma and occupational stress in two medieval skeletons from Croatia. *Collegium Antropologicum*, 18, 165-175.
- M. ŠLAUS, M. NOVAK, Analiza trauma u srednjovjekovnim uzorcima iz Kliškovca i Crkvara. *Prilozi Instituta za arheologiju*, (u tisku).
- A. C. AUFDERHEIDE, C. RODRÍGUEZ-MARTÍN, *The Cambridge Encyclopedia of Human Paleopathology*. Cambridge, 1998.
- D. J. ORTNER, *Identification of Pathological Conditions in Human Skeletal Remains*, Amsterdam, Boston, London, New York, Oxford, Pariz, San Diego, San Francisco, Singapore, Sydney, Tokyo, 2003.
- Preporuča se pročitati:**
- C. WELLS, The human burials, *Romano-British Cemeteries at Cirencester* (ur. A. McWhirr, L. Viner i C. Wells), 135–202, Cirencester, 1982.
- M. ŠLAUS, D. KOLLMANN, S. NOVAK, M. NOVAK, Temporal trends in demographic profiles and stress levels in medieval (6th-13th century) population samples from continental Croatia, *Croatian Medical Journal* 43(5), 2002, 598-605.
- R. JURMAIN, Paleoepidemiological patterns of trauma in a prehistoric population from central California. *American Journal of Physical Anthropology* 115, 2001, 13-23.
- L. KILGORE, R. JURMAIN, D. P. VAN GERVEIN, Paleoepidemiological patterns of trauma in a medieval Nubian skeletal population, *International Journal of Osteoarchaeology*, 7, 1997, 103–114.
- J. I. MCKINLEY, A decapitation from the Romano-British cemetery at Baldock, Hertfordshire, *International Journal of Osteoarchaeology* 3, 1993, 41–44.
- M. ŠLAUS, N. PEĆINA-ŠLAUS, H. BRKIĆ, Life stress on the Roman limes in continental Croatia, *Homo*, 54, 2004, 240–263.
- D. W. OWSLEY, R. W. MANN, S. P. MURPHY, Injuries, surgical care and disease. U: *Snake Hill: An Investigation of a Military Cemetery from the War of 1812* (ur. S. Pfeiffer i R. F. Williamson), Toronto, 1991, 198–226.

UVJETI:

Registracija za slušanje kolegija

Registracija za ispit

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

• **REFERENTNI RADOVI NASTAVNIKA ZA KOLEGIJ:**

- Osteological evidence for perimortem trauma and occupational stress in two medieval skeletons from Croatia. *Collegium Antropologicum*, 18, 1994, 165-175.
- The Bioarchaeology of Continental Croatia. An Analysis of Human Skeletal Remains from the Prehistoric to Post-medieval Periods*, [BAR International Series 1021], Oxford 2002.
- [M. Šlaus, D. Kollmann, S. Novak, M. Novak], Temporal trends in demographic profiles and stress levels in medieval (6th-13th century) population samples from continental Croatia, *Croatian Medical Journal*, 43, 2002, 598-605.
- [M. Šlaus, N. Pećina-Šlaus, H. Brkić], Life stress on the Roman limes in continental Croatia, *Homo*, 54, 2004, 240–263.
- [M. Šlaus, M. Novak], Analiza trauma u srednjovjekovnim uzorcima iz Kliškovca i Crkvara. *Prilozi Instituta za arheologiju*, (u tisku).